

INFORMACIJSKA SIGURNOST

Interdisciplinarni studijski program

Odsjek sigurnosnih i mirovnih studija

II CIKLUS STUDIJA

Univerzitet u Sarajevu
University of Sarajevo

FAKULTET
POLITIČKIH
NAUKA

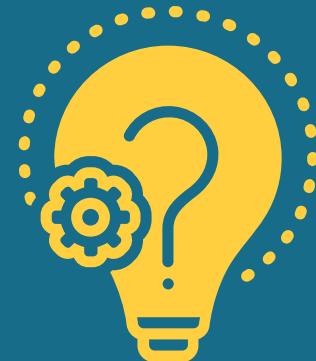
Cyber Gate

Razlozi za pokretanje studija

Kroz moderno koncipiran, naučnoistraživački utemeljen i praktično relevantan studijski program Informacijske sigurnosti cilj je odgovoriti na izazove koji su pred globalnim, ali i bosanskohercegovačkim društвom; stvaranje otpornosti i sposobnosti proaktivnog djelovanja u oblasti zaštite informacijske imovine, ključne infrastrukture, informacijskih sistema i stabilne društvenopolitičke zajednice kao preduslova sigurnosti jednog društva.

Sa druge strane, s obzirom na dinamično okruženje sigurnosnih rizika i prijetnji, te razumijevanje transformacije sigurnosti može se posmatrati kao potreban odgovor na izraženu složenost savremenog sigurnosnog okruženja i pojave novih izvora nesigurnosti, prije svega u digitalnom prostoru, upotpunjajući nedostatke državnocentričnog okvira, ali i destabilizacije u sferi informacija i medija, kao i distorzije u sferi političkog i tržišnog. U tom kontekstu sigurnosne prijetnje i izazovi izlaze iz okvira tradicionalnog poimanja nacionalnog i međunarodno pravno definisanog i razumijevanog koncepta javnog reda i mira, sukoba, konflikata, te ulazi u sferu hibridnih asimetričnih sigurnosnih izazova.

Ubrzan tehnološki napredak međunarodnog društva i digitalna transformacija svijeta donijela je nove oblike sigurnosnih prijetnji, izazova i rizika koje se manifestiraju u različitim oblicima i ugrožavaju informacijsku sigurnost, tj. stanje povjerljivosti, cjelovitosti i raspoloživosti podatka, koje se postiže primjenom propisanih mјera i standarda informacijske sigurnosti te organizacijskom podrškom za poslove planiranja, provedbe, provjere i dorade mјera i standarda. Mjere informacijske sigurnosti su opća pravila zaštite podataka realizirana na fizičkoj, tehničkoj ili organizacijskoj razini. Standardi informacijske sigurnosti su organizacijska i tehnička rješenja namijenjena ujednačenoj provedbi mјera informacijske sigurnosti. S obzirom da je informacija najvrjednija imovina danas, upravljanje informacijskom sigurnosti je sve zahtjevniji zadatak.

Ne postoji država, institucija ili kompanija koja je u potpunosti imuna na sigurnosne incidente, napade ili nezgode, te se koncept informacijske sigurnosti nameće kao imperativ u polju razvoja sigurnosnih studija. Odgovori na ove napade zahtijevaju saradnju i državnih i nedržavnih aktera, naprednu nacionalnu i međunarodnu zakonsko pravno regulativu kao i stručnjake iz oblasti informacijske sigurnosti. Razvijenje i naprednije države, posljednjih decenija progresivno razvijaju kapacitete u oblasti informacijske sigurnosti kako bi uspješno prevenirali i neutralisali prijetnje i smanjili vjerojatnoću sigurnosnih rizika po svoja društva, organe uprave, kompanije i građane. U Bosni i Hercegovini, iz više razloga, nažalost, informacijskoj sigurnosti i općenito novim aspektima sigurnosti se ne pridaje veliki značaj što nas čini iznimno ranjivim na svim nivoima i oblastima. Nedovoljno razvijen zakonski okvir, javne politike, strategije i aktioni planovi koji bi omogućili razvoj informacijske sigurnosti i povećali otpornost društva i institucija te zaštitili informacijsku imovinu i sisteme, dodatno daje na značaju ovom modernog studija informacijske sigurnosti.

Razlozi za pokretanje studija

Studijski program ima za cilj da doprinese razvoju (sada deficitarnih) visokokvalificiranih kadrova koji, pored strateškog i operativnog razumijevanja sigurnosti i sigurnosnih studija, mogu voditi poslove informacijske sigurnosti, te provoditi:

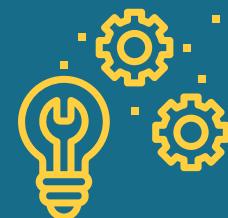
Mjere informacijske sigurnosti: opća pravila zaštite podataka koja se realiziraju na fizičkoj, tehničkoj ili organizacijskoj razini;

Standarde informacijske sigurnosti: organizacijske i tehničke procedure i rješenja namijenjena sustavnoj i ujednačenoj provedbi propisanih mjer informacijske sigurnosti;

Područja informacijske sigurnosti s ciljem sustavne i učinkovite realizacije donošenja, primjene i nadzora mjer i standarda informacijske sigurnosti;

Programe podizanja svijesti i profesionalnog usavršavanja u svojoj organizaciji.

Studijski program je usklađen sa potrebama i ciljevima navedenim i u Smjernicama za strateški okvir cyber sigurnosti u Bosni i Hercegovini (2019), te kao takav direktno sa ciljem C: Podizanje nivoa svijesti i znanja o cyber sigurnosti.

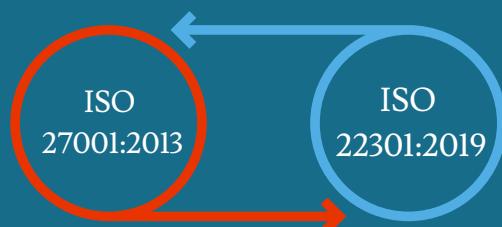
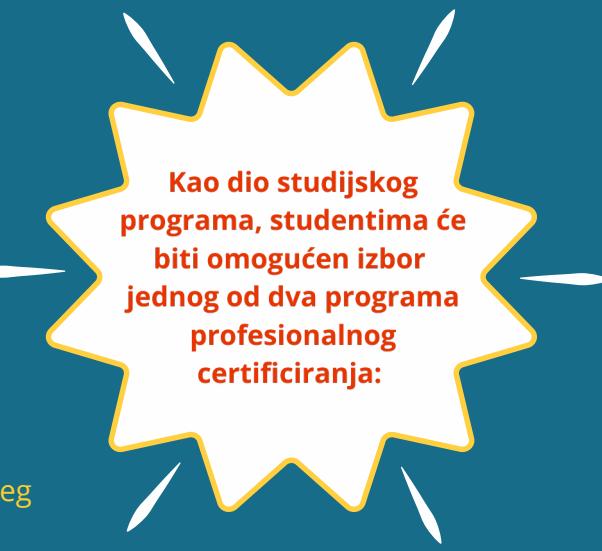
Razlozi za pokretanje studija

U osnovi interdisciplinarni master studij Informacijska sigurnosti će doprinijeti dalnjem razvoju sigurnosnih studija i drugih srodnih disciplina:

- Ⓐ Kroz kreiranje novih kurikuluma koji će pratiti savremene međunarodne trendove u oblasti informacijske sigurnosti;
- Ⓑ Kroz stvaranje resursa koji će pomoći BiH u postepenom podizanju nivoa informacijske sigurnosti u BiH;
- Ⓐ Kroz obrazovanje budućih stručnjaka u ovoj oblasti koji će stečenim znanjem i vještinama biti u funkciji razvoja informacijske sigurnosti u BiH;
- Ⓐ Kroz sveobuhvatni interdisciplinarni pristup i saradnju akademskih i stručnjaka iz prakse postaviti modalite budućeg partnerstva u ovoj oblasti.

Nastavni moduli na ovom studiju su koncipirani, vrlo precizno i jasno kako bi studentima omogućili primjenu specifičnih teorijskih saznanja iz oblasti informacijske sigurnosti u svakodnevnom radu. Raznovrsnost modula će pratiti i vrlo kvalitetan nastavni kadar sa domaćim i međunarodnim stručnjacima i profesorima koji će kombinirati teorijska znanja i praktična iskustva u cilju što bolje izvedbe nastavnih sadržaja. U izradi kurikulama vodilo se računa o njihovoj atraktivnosti, savremenosti i kompatibilnosti sa trendovima prvenstveno na evropskim univerzitetima.

6 ECTS	Savremene sigurnosne studije
6 ECTS	Sistemi upravljanja organizacijom
6 ECTS	Poslovni kontinuitet
6 ECTS	Menadžment informacijske sigurnosti
6 ECTS	Zaštita podataka
6 ECTS	Profesionalna certifikacija

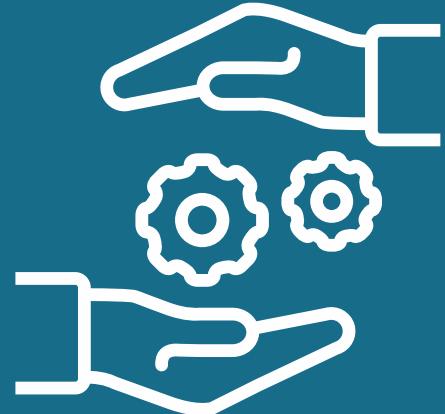

Lead Implementer
(Information technology — Security techniques — Information security management system — Requirements)

Master studij informacijske sigurnosti je namijenjen svima koji su zainteresirani za ovu oblast proučavanja bez obzira na njihovu naučnu i stručnu afilijaciju. Uz interdisciplinarnost koja se prožima kroz module, cilj studija je da dugoročno postavi osnove na kojima će se u naučnoistraživačkom smislu u budućnosti dalje razvijati informacijska sigurnost. Razvoj studija Informacijske sigurnosti i budućih studenata u ovoj oblasti će biti iznimno važan za BiH jer progresivan tehnološki napredak u svijetu imat će svoje i negativne posljedice sa kojima će se BiH morati suočiti.

Mogući partneri izvan visokoškolskog sistema

Fakultet političkih nauka UNSA i Odsjek sigurnosnih i mirovnih studija kao redovne aktivnosti (nastavne i vannastavne) provodi aktivnosti saradnje, uvezivanje, obrazovanja za partnerima izvan visokoškolskog sistema. U višedecenijskom radu FPN UNSA i Odsjeka za sigurnosne i mirovne studije, suradnja je bila sa brojnim su partnerskim institucijama, a izdvojiti ćemo samo nekoliko:

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine; PS FBiH; KS Vlada i Skupština; brojne lokalne zajednice; Ministarstvo odbrane BiH i PSOTC; Ministarstvo sigurnosti BiH, te agencije u okviru nadležnosti MS BiH; Uprava policije: FBiH, KS, ZD, i drugi; OSCE BiH, UNESCO BIH, UNICEF BiH, NATO.

Posebni programi saradnje koje bi istakli su: Škola „Mladi i sigurnost“ OSCE, Ministarstvo sigurnosti BiH i FPN UNSA; Medijska i informacijska pismenost (usvojeni certifikovani Program profesionalnog usavršavanja na UNSA) razvijen u saradnji sa svim javnim univerzitetima u BiH i UNESCO BiH. Strateški partner u planiranju i izvođenju ovog studija je kompanija CyberGate specijalizovanje za informacijsku i cyber sigurnost, koja djeluje globalno i ima globalnu mrežu partnera i stručnjaka.

Ishodi učenja na nivou studijskoga programa definiranim u skladu sa zahtjevima strukovnih udruženja i tržišta rada, nastavkom školovanja, općim društvenim potrebama i standardima kvalifikacijskog okvira.

Naučno polje:	Sigurnosne i mirovne studije
Organizacija	1 akademска godина 2 semestra 60 ECTS bodova
Jezik izvođenja	bosanski / hrvatski / srpski engleski
Kvalifikacija po okončanju	“Magistar informacijske sigurnosti”
Certifikacija po okončanju	ISO 27001:2013 ili ISO 22301:2019

Navedeni nastavni plan i program obuhvata novi naučni i stručni način izučavanja društvenih procesa i pojava, a posebno izučavanja sigurnosnih pojava iz oblasti informacijske sigurnosti. Na ovaj način će se pružiti studentima kvalitetnija znanja i korisnije vještine i učiniti ih konkurentnijim na tržištu rada, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u Evropi i u svijetu. Također, trebaju potaknuti veću mobilnost studenata, kako odlaznih, tako i dolaznih, na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu. U tom cilju, prilikom izrade Nastavnog plana i programa vodilo se računa i o njihovoj komplementarnosti sa odgovarajućim studijima u regionu i Evropi. U tom kontekstu naglašavamo i podršku Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine za uvođenjem navedenog studijskog programa, Centralne banke Bosne i Hercegovine i partnera iz realnog sektora kompanije Cybergate specijalizovane za oblast informacijske i cyber sigurnosti koja djeluje globalno.

Odgovarajući i transparentni selekcijski postupci za upis na studijski program

Aplikacija za upis na II ciklus studija se podnosi studentskoj službi FPN UNSA.

Dokumentacija potrebna za upis je definirana u skladu sa konkursom Univerziteta u Sarajevu. Upis na drugi ciklus studija se vrši i na osnovu donese Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata za upis na Prvu godinu II ciklusa studija za svaku akademsku godinu. Upis na Prvu godinu II ciklusa studija ne predviđa prijemni ispit već se vrši rangiranje kandidata prema važećoj Odluci Vijeća Fakulteta.

Pravo prijave na konkurs na drugi ciklus studija imaju kandidati sa završenim prvim ciklusom studija (četverogodišnji studij) po bolonjskom konceptu studija i ostvarenim 240 ECTS. Utvrđivanje jedinstvene rang-liste svih prijavljenih kandidata vrši se na osnovu prosječne ocjene koju su kandidati ostvarili u toku prvog ciklusa studija, odnosno nakon završetka studija po predbolonjskim nastavnim planovima i programima, s tim da visina prosječne ocjene ne može biti eliminatorna za prijavu na konkurs (<https://fpn.unsa.ba/b/ii-ciklus/>).

Profesionalno osposobljavanje studenata:

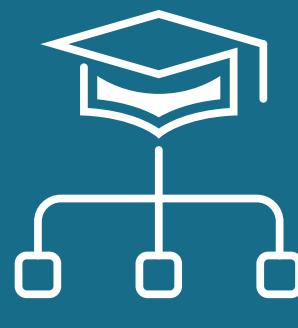
- → stvaralački rad u svojstvu eksperata i članova rukovodnih i upravljačkih timova (organa i tijela) za rukovođenje i upravljanje sistemima sigurnosti i timovima za razrješavanje vanrednih i kriznih situacija nastalih po raznim osnovama;
- → rad u lokalnoj i regionalnoj javnoj upravi, političkim strankama i interesnim grupama; ekspertni rad u parlamentarnim komisijama i grupama; stručni angažman u institucijama i organima civilno-vojnih odnosa.
- → Organizacijama i kompanijama kao menadžer informacijske sigurnosti, CISO (Chief Information Security Officer), suradnik za informacijsku sigurnost u različitim sektorima kompanije. Raspon sektora je veliki, od bankarskog, preko proizvodnog do uslužnog privatnog sektora.

Prohodnost studija

Završetkom Drugog ciklusa studija na odsjeku Sigurnosnih i mirovnih studija Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu omogućen je nastavak obrazovanja na III ciklusu studija (doktorski studij) obzirom da ovaj studij se organizira na Fakultetu političkih nauka (naučna oblast: Sigurnosne i mirovne studije). U međunarodnim okvirima se pruža mogućnost horizontalne pokretljivosti unutar zemalja članica EU koji imaju komplementarne studijske programe, kao i unutar države Bosne i Hercegovine. Kada je u pitanju vertikalna pokretljivost omogućava se studentima da nakon završenog Prvog, odnosno Drugog ciklusa studija nastave svoje školovanje na trećem (min. 300 ECTS), odnosno drugom ciklusa studija (min. 240 ECTS) drugih visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini i (ili) zemljama članicama EU.

Ishodi učenja u skladu sa tržištem rada:

- Razumjevanje stanja povjerljivosti, cjelovitosti i raspoloživosti podatka, koje se postiže primjenom propisanih mjera i standarda informacijske sigurnosti te organizacijskom podrškom za poslove planiranja, provedbe, provjere i dorade mjera i standarda.
- Znanje iz oblasti mjera informacijske sigurnosti kao općih pravila zaštite podataka koja se realiziraju na fizičkoj, tehničkoj ili organizacijskoj razini.
- Provedba standarda informacijske sigurnosti kroz organizacijske i tehničke procedure i rješenja namijenjena sustavnoj i ujednačenoj provedbi propisanih mjera informacijske sigurnosti.
- sposobnost korištenja stečenih teorijskih znanja za poslove u rukovodnim i upravljački timovima u sistemima sigurnosti;
- sposobnosti učešća u analitičkim timovima fokusiranim na detektiranje i analiziranje suvremenih sigurnosnih procesa;
- učešće u svojstvu saradnika na projektovanju i razvoju specifičnih studija iz oblasti sigurnosti;
- sposobnost učešća u radnim grupama i saradnički status u stručnim i interdisciplinarnim istraživačkim timovima,

Profesionalni profili koje nude ova akademska zvanja:

- saradnik u organima i tijelima za rukovođenje i upravljanje sistemima sigurnosti;
- saradnik u timovima za razrješavanje vanrednih i kriznih situacija nastalih po raznim osnovama;
- saradnik za rad u organizacijama i organima sistema sigurnosti i odbrane;
- saradnik u institucijama kolektivne sigurnosti, sigurnosnim i zaštitarskim agencijama i službama, ekološkim službama i inspekcijskim agencijama;
- saradnik za rad u službama zaštite i spašavanja i drugim organizacijama i organima koje se bave pitanjima sigurnosti.

Univerzitet u Sarajevu

**Fakultet političkih nauka
*Sigurnosne i mirovne studije***

Cybergate

**Institut za društvena
istraživanja**

**Stručnjaci iz
prakse**

**Centar za informacijsku
sigurnost**

Vođeno istraživačko učenje

Program certifikacije

Master rad

KONTAKTIRAJTE NAS:

A Skenderija 72, 71 000 Sarajevo

M infosec@fpn.unsa.ba

W www.fpn.unsa.ba

T +387 33 203 562

F +387 33 666 884

**INSTITUT ZA
DRUŠTVENA
ISTRAŽIVANJA**
FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA
UNIVERZITETA U SARAJEVU